

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622200675
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6622200675.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Luciou Šupenovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: R. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa matky: E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. XXX, XXX XX C., štátna občianka SR a otca: N. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: I. XXX, XXX XX I., štátny občan SR, o návrhu matky na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

I. Súd z v e r u j e maloleté dieťa R. V., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti a výchovy matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého dieťaťa R. V., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne vždy vopred do 25. dňa, toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc doručením tohto rozsudku.

III. Súd styk otca s maloletým dieťaťom R. V., nar. XX.XX.XXXX n e u p r a v u j e a ponecháva ho na dohode rodičov.

IV. Otec j e o p r á v n e n ý stýkať sa s maloletým dieťaťom R. V., nar. XX.XX.XXXX výlučne len v prítomnosti matky.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka - matka maloletého dieťaťa sa svojim návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.02.2022 domáhala zverenia maloletého dieťaťa R. V., nar. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletej zabezpečuje plnohodnotnú a všestrannú starostlivosť, nakoľko otec s nimi nežije v spoločnej domácnosti. Otec maloletej väčšinou sa zdržiava v zahraničí, pravdepodobne v W., ale nemá vedomosť o tom, či tam skutočne aj pracuje alebo žobre. V čase keď otec maloletej je doma, zvykne sa zdržiavať v jej domácnosti. Vtedy sa o maloletú zaujíma, stará sa o ňu, finančne na ňu prispieva, avšak pokiaľ je v zahraničí, kde sa zdržiava približne 3-4 mesiace sa o maloletú absolútne nezaujíma, finančne navrhovateľke na maloletú neprispieva, nijako maloletú ani navrhovateľku nekontaktuje. Navrhovateľka je poberateľkou prídavku na dieťa vo výške 25,88 Eur, býva v rodinnom dome, ktorý pozostáva z dvoch izieb, kuchyne, kúpeľne a WC. Maloletá má u nej vytvorené vhodné materiálne prostredie a bezpečné bývanie. Spolu s maloletou dcérou s nimi zdieľa spoločnú domácnosť aj jej syn, ktorý taktiež pomáha so starostlivosťou o maloletú. Podľa jej názoru má s maloletou vytvorenú blízku citovú väzbu a chce i naďalej jej zabezpečovať všestrannú starostlivosť.

3. Z rodného listu maloletého dieťaťa č. XXXX/XXXX uloženého v knihe narodení Matričného úradu N., zväzok XXX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX má súd za preukázané, že maloletá sa narodila XX.XX.XXXX. Matkou je navrhovateľka, otcom je N. V., nar. XX.XX.XXXX. (č.l. 3 spisu)

4. Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 07.03.2022 má súd za preukázané, že navrhovateľka je trvale bytom C. XXX, je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 21.02.2022 do stále. Od 01.12.1998 do stále je poberateľkou prídavku na dieťa v sume 25,88 Eur mesačne. Navrhovateľka si podala žiadosť o dávku v hmotnej núdzi, dňa 22.02.2022 jej bola zaslaná výzva na doplnenie žiadosti. Z dôvodu nedoplnenia tejto jej dňa 07.03.2022 bolo zaslané upovedomenie o predĺžení lehoty pre rozhodnutie na 60 dní odo dňa podania žiadosti. Nie je poberateľkou rodičovského príspevku, ani peňažného príspevku na opatrovanie. (č.l. 23 spisu)

5. Z odpovede na dožiadanie zo strany súdu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zo dňa 07.03.2022 má súd za preukázané, že otec maloletého dieťaťa toho času nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je poberateľom opakovaných sociálnych dávok, nie je poberateľom žiadnych štátnych sociálnych dávok, nie je poberateľom pomoci v hmotnej núdzi, nie je poberateľom opatrovateľského príspevku. Toho času nie je vedený v žiadnom informačnom systéme úradu. (č.l. 27 spisu)

6. Z odpovede k žiadosti o poskytnutie súčinnosti Sociálnou poisťovňou zo dňa 09.03.2022 má súd za preukázané, že navrhovateľka je vedená v evidencii Sociálnej poisťovne ako platiteľka poistného v zmysle § 128 ods. 1 až 3, ods. 8 až 11 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 14 zákona NR SR č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov podľa priloženého výpisu identifikačných údajov, kontaktov, priebehov poistení. Nie je poberateľkou dávok v nezamestnanosti, nemocenských dávok a dávok dôchodkového poistenia. Otec maloletého dieťaťa bol vedený v evidencii Sociálnej poisťovne ako platiteľ poistného v zmysle § 128 ods. 1 až ods. 3, ods. 8 až ods. 11 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 14 zákona NR SR č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov do roku 2002. Nie je poberateľom dávok v nezamestnanosti, nemocenských dávok a dávok dôchodkového poistenia. (č.l. 31 spisu)

7. Zo správy Obce I. zo dňa 09.03.2022 má súd za preukázané, že otec maloletého dieťaťa sa na adrese trvalého pobytu I. XXX nezdržiava, o jeho pobyte nemajú vedomosť, jeho správanie nebolo prejednávané komisiou verejného poriadku, nie sú im známe jeho povahové a charakterové vlastnosti, ako aj správanie na verejnosti, ako ani pracovná morálka otca maloletého dieťaťa. (č.l. 37 spisu)

8. Zo správy Obce C. zo dňa 08.03.2022 má súd za preukázané, že matka maloletého dieťaťa je trvale bytom C. č. XXX, na uvedenej adrese sa zdržiava. V obci je vlastníčkou nehnuteľnosti, podlžnosti voči obecnému úradu nemá. Riadi osobné motorové vozidlo, nemajú vedomosť, či je v jej vlastníctve. Býva v rodinnom dome so svojimi deťmi. Sťažnosť na ňu daná nebola tak ústna, ako ani písomná. (č.l. 41 spisu)

9. Dňa 11.03.2022 bolo doručené písomné stanovisko otca k predmetnému návrhu, ktorým zároveň ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní, ktorého sa nevie zúčastniť, nakoľko mesiace sa zdržiava v zahraničí. Zároveň vyjadril svoj súhlas, aby súd konal v jeho neprítomnosti. (č.l. 44 spisu)

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 16.03.2022 má súd za preukázané, že dňa 11.03.2022 úrad vykonal sociálne zisťovanie v domácnosti matky, kde bola prítomná samotná matka, maloletá R., jej brat, jeho partnerka a otec maloletej R.. V domácnosti bolo zistené, že rodina býva v prízemnom rodinnom dome, kde sa nachádzajú dve izby, kuchyňa, kúpeľňa a toaleta. Domácnosť je zariadená účelovým nábytkom vyhovujúcim pre potreby rodiny a maloletej. Vykurovanie je zabezpečené prostredníctvom krbových kachlí na pevné palivo, voda a elektrina je v dome zavedená. Náklady na domácnosť činí zálohová platba na elektrickú energiu v sume 100,- Eur mesačne, internet a televízia v sume 25,50 Eur mesačne a nákup palivového dreva v sume 800,- Eur ročne. Navrhovateľka je nezamestnaná, v evidencii úradu ako uchádzača o zamestnanie. Z programového informačného systému úradu, programu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že je poberateľkou prídavku na dieťa v sume 25,58 Eur mesačne. Navrhovateľka uviedla, že na návrhu, ktorý podala na Okresný súd Lučenec trvá v plnom rozsahu, navrhuje zveriť maloletú do jej osobnej starostlivosti, výšku výživného navrhuje určiť v sume 30 % zo sumy životného minima a styk otca s maloletou nenavrhuje upraviť. V domácnosti

bola prítomná maloletá R., ktorá spala v manželskej posteli. Bola čisto a vhodne oblečená, nebolo na nej badať žiadne známky zanedbávania, resp. týrania. Mala dostatok hračiek, ošatenia, hygienických potrieb. Maloletá je v celodennej starostlivosti matky. Počas vykonaného sociálneho zisťovania u matky bol v domácnosti prítomný aj otec maloletého dieťaťa, ktorý uviedol, že v spoločnej domácnosti s maloletou a jej matkou sa zdržiava cca. dva mesiace, kedy prišiel domov z W.. Otec maloletej uviedol, že má informáciu o tom, že matka podala na Okresný súd Lučenec návrh na zverenie maloletej R. do jej osobnej starostlivosti. Súhlasí, aby bola maloletá zverená teda do starostlivosti matky, výživné na maloletú je ochotný platiť, jeho výšku ponecháva na rozhodnutí súdu a styk s maloletou nenavrhuje upraviť prostredníctvom súdu z dôvodu, že keď je doma zo zahraničia, s matkou sa vedia dohodnúť na stretávaní s maloletou. Na základe zistených skutočností úrad konštatoval, že má u matky maloletá vytvorené vhodné materiálne prostredie a bezpečné bývanie. Z uvedeného dôvodu má úrad za to, že zverenie maloletej do starostlivosti matky, určenie výživného a udržiavanie kontaktu otca s maloletou je v záujme maloletého dieťaťa. (č.l. 49 spisu)

11. Z lustrácie v evidencii vozidiel vykonanej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Lučenci, Okresným dopravným inšpektorátom zo dňa 07.03.2022 má súd za preukázané, že navrhovateľka je vlastníčkou osobného motorového vozidla továrenskej značky F. XXXD, sedan, čierna farba, v premávke od 29.06.2018. Na predmetnom osobnom motorovom vozidle neviazne žiadna blokácia. Súd má taktiež za preukázané, že otec je vlastníkom nákladného privesu, striebornej metalízy, v premávke od 09.01.2006. Na predmetnom privese viazne jedna exekútorská blokácia v prospech Exekútorského úradu exekútora R.. J. v C. L.. Ďalej je vlastníkom motocykla továrenskej značky P. U. 3, šedej metalízy, v premávke od 28.10.2010, na ktorom neviazne žiadna blokácia a nákladného vozidla továrenskej značky I. U., tmavomodrej farby, v premávke od 27.01.2016, na ktorom neviazne žiadna blokácia. (č.l. 68-69 spisu)

12. Z LV č. XX pre okres C. L., obec I., k. ú. I. má súd za preukázané, že otec maloletého dieťaťa je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/6 rodinného domu na parcele č. XXX/X so súpisným číslom XXX, záhrady o výmere 252 m² na parcele č. XXX/X, zastavané plochy a nádvorcia o výmere 378 m² na parcele č. XXX/X. Titulom nadobudnutia: D XXXX/XX-XX/XXXX. V časti „C“ ťarchy bez zápisu. (č.l. 72 spisu)

13. Z LV č. XXX pre okres N., obec C., k. ú. C. má súd za preukázané, že navrhovateľka je výlučnou vlastníčkou rodinného domu na parcele č. XXXX so súpisným číslom XXX, zastavanej plochy a nádvorcia o výmere 192 m² na parcele č. XXXX, záhrady o výmere 102 m² na parcele č. XXXX. V časti „B“ je uvedená poznámka - upovedomenie o začatí exekúcie zriadením exekučného záložného práva č. Ex XXX/XXXX z 25.11.2014 (Exekútorský úrad Q., R.. R. Q.), v prospech oprávneného L. T. T. a. s. Titul nadobudnutia predmetnej nehnuteľnosti navrhovateľkou: darovacia zmluva č. V XXXX/XX z XX.XX.XXXX-XXX/XX. V časti „C“ ťarchy je uvedené vecné bremeno bezplatného doživotného užívacieho práva v prospech K. F., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX. (č.l. 73 spisu)

14. Zo správy zo sociálneho zisťovania pomerov u otca zo dňa 28.03.2022 poskytnutej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota má súd za preukázané, že otec maloletej je dobrovoľne nezamestnaný. V internom systéme RSD nie je evidovaný ako poberateľ príspevku v hmotnej núdzi. Žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou v rodičovskom poschodovom rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve matky otca maloletého dieťaťa. V prízemí rodinného domu sa nachádza spálňa, obývací izba, kuchyňa, kúpeľňa a WC. Na poschodí rodinného domu je zariadená spálňa, obývací izba a detská izba. Rodinný dom je zariadený štandardným účelovým nábytkom. Hygienu rodinného prostredia hodnotí úrad ako veľmi dobrý hygienický štandard. Pravidelné mesačné výdavky rodiny činia sumu 10,- Eur za vodu, 150,- Eur za elektrinu, 350,- Eur ročne za pevné palivo a ďalšie výdavky na stravu, hygienu, ošatenie a iné nepredvídateľné výdavky. Výdavky spojené s réžiou rodinného domu hradí matka otca maloletého dieťaťa. Otec uviedol, že s návrhom matky na úpravu rodičovských práv a povinností v plnom rozsahu súhlasí, je v jeho možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu v sume 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa. Otec uviedol, že so svojou družkou doposiaľ žili striedavo, pretože táto je nevyspytateľná a ešte prvý týždeň v mesiaci marec 2022 žili v spoločnej domácnosti, pokiaľ sa nepohádali. Od uvedeného obdobia je s maloletou v telefonickom kontakte, avšak rád by sa s maloletou stretával. (č.l. 74-75 spisu)

15.Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

16.Podľa § 65 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní. Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

17.Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18.Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19.Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

20.Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21.Súd určil splatnosť výživného podľa § 76 odsek 1 Zákona o rodine.

22.Podľa § 25 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

23.Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24.Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

25.Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

26.Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

27.Súd vec právne posúdil podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sú splnené hmotnoprávne podmienky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nakoľko podľa zhodných vyjadrení rodičov, títo spolu nežijú, a to v súlade s § 28 s poukazom na § 24 až 26 Zákona o rodine

28. Súd sa v prvom rade zaoberal otázkou, zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti. Povinnosťou súdu je, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým záujem dieťaťa s ohľadom na jeho osobnosť, najmä vlohy, schopnosti a vývojové možnosti a so zreteľom na životné pomery rodičov. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi a právo druhého rodiča, ktorému nebude dieťa zverené, na pravidelnú informáciu o dieťati. Súd má prihliadnuť taktiež k citovej orientácii a zázemiu dieťaťa, k výchovnej schopnosti a zodpovednosti rodičov, k stabilite budúceho výchovného prostredia, k schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove dieťaťa s druhým rodičom, k citovým väzbám dieťaťa na súrodencov, prarodičov a ďalších príbuzných, a tiež k hmotnému zabezpečeniu zo strany rodičov, vrátane bytových pomerov.

29. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že maloleté dieťa pochádza z partnerského vzťahu, ktorý je turbulentného charakteru. Matka maloletého dieťaťa momentálne býva v prízemnom rodinnom dome v obci C.. Je nezamestnaná, vedená v evidencii úradu ako uchádzač o zamestnanie. Z programového informačného systému úradu, programu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že je poberateľkou prídavku na dieťa v sume 25,58 Eur mesačne. V čase sociálneho šetrenia sa otec ešte nachádzal v domácnosti navrhovateľky, následne bolo pracovníkmi úradu zistené, že otec zdieľa s navrhovateľkou spoločnú domácnosť keď je doma z W., kde momentálne pracuje. Otec maloletého dieťaťa je dobrovoľne nezamestnaný. V internom systéme RSD nie je evidovaný ako poberateľ príspevku v hmotnej núdzi. Žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou v rodičovskom poschodovom rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve matky otca maloletého dieťaťa. Pravidelné mesačné výdavky rodiny činia sumu 10,-Eur za vodu, 150,-Eur za elektrinu, 350,-Eur ročne za pevné palivo a ďalšie výdavky na stravu, hygienu, ošatenie a iné nepredvídateľné výdavky. Výdavky spojené s réžiou rodinného domu hradí matka otca maloletého dieťaťa. Otec uviedol, že s návrhom matky na úpravu rodičovských práv a povinností v plnom rozsahu súhlasí, je v jeho možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu v sume 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa. Otec uviedol, že s navrhovateľkou žili striedavo, pretože táto je nevyspytateľná a ešte prvý týždeň v mesiaci marec 2022 žili v spoločnej domácnosti, pokiaľ sa nepohádali. Od uvedeného obdobia je s maloletou v telefonickom kontakte, avšak rád by sa s maloletou stretával.

30. Súd na návrh otca upravil styk matky s maloletými deťmi v súlade s § 25 ods. 1 Zákona o rodine. Návrh navrhovateľky o úpravu styku otca s maloletým dieťaťom na pojednávaní považoval súd za vhodnú, vzhľadom k danej situácii otca. Navrhovateľka v súvislosti s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom uviedla na pojednávaní, že otcovi nebude nijak brániť v styku, na základe čoho navrhla styk neupraviť, trvala ale na tom, že pri styku chce byť prítomná.

Rola matky a otca sú v živote dieťaťa nenahraditeľné. V prípade, že obaja rodičia sú schopní výkonu riadnej starostlivosti o maloletého je namieste upraviť styk s druhým rodičom, pokiaľ možno v čo najširšom rozsahu. Súd ešte dopĺňa, že navrhovateľkou navrhnutá úprava styku je zodpovedajúca záujmu maloletého dieťaťa, ktorým nepochybne je podľa čl. 5 Zákona o rodine mať zabezpečené podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi a zodpovedá aj čl. 4 Zákona o rodine, v ktorom je stanovené, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

Súd poukazuje aj na čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V Dohovore o právach dieťaťa, in concreto v čl. 18 ods. 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní o úprave styku, respektíve o zverení maloletého dieťaťa, má súd preto prihliadať na záujmy dieťaťa a na práva a povinnosti rodičov podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len

pozitívnym spôsobom a v intenciách § 25, ako aj čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa, a nie aby maril výsledky výchovy dieťaťa rodičom, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967).

31. Súd v súlade s § 24 ods. 4 Zákona o rodine určil rozsah vyživovacej povinnosti matky voči maloletému dieťaťu, ako rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Súd pri určovaní výšky výživného prihliadol v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa ako oprávnenej osoby.

Súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných hnuiteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadať aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie.

Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia, ako je tomu v tomto prípade. Podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

32. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete § 62 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečovaním primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

33. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka.

Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovací povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov.

34. Súd v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine, skúmal schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov ako povinných osôb, teda v akej miere je každý z nich schopný prispievať na výživu maloletého dieťaťa za účelom pokrytia jeho potrieb. Súd prihliadol na to, že obaja rodičia prispievajú na výživu dieťaťa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Navrhovateľka, ako aj otec navrhli súdu určiť výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, čomu súd vyhovel. Otec navrhovateľke, pokiaľ je doma zo zahraničia prispieva na maloletú, čo potvrdila aj samotná navrhovateľka, a čo ona považuje za dostatočné.

Súd v tejto spojitosti poukazuje na tú skutočnosť, že každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo zostávajúce prostriedky použiť pre vlastné potreby (rozsudok krajského súdu v Trenčíne z 23.02.2016, sp.zn. 6CoP/4/2016)

35. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Filákovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 358 Civilného sporového poriadku, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazom pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.